

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 40797/20

Nuh UZUN / Türkiye

Başkan

Jovan Ilievski,

Hâkimler

Gediminas Sagatys,

Hugh Mercer

Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Dorothee von Arnim'in katılımıyla 3 Şubat 2026 tarihinde Komite hâlinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

1988 doğumlu, Kahramanmaraş'ta ikamet eden ve Mahkeme önünde Diyarbakır Barosuna kayıtlı Avukat H. Kaynar tarafından temsil edilen Türk vatandaşı Nuh Uzun ("başvuran") tarafından 4 Eylül 2020 tarihinde İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca Türkiye Cumhuriyeti aleyhine yapılan başvuruyu (No. 40797/20);

Sözleşme'nin 3. maddesi bağlamında tutukluluk koşullarına ilişkin şikâyetlerin, söz konusu dönemde kendi görevlisi olan, Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Dairesi eski Başkanı Hacı Ali Açıkgül

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2026. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

tarafından temsil edilen Türk Hükümetine (“Hükümet”) bildirilmesine ve başvurunun geri kalan kısmının kabul edilemez ilan edilmesine ilişkin kararı;

Tarafların görüşlerini dikkate alarak;

Gerçekleştirilen müzakerelerin ardından, aşağıdaki kararı vermiştir:

DAVANIN KONUSU

1. Başvuru, Sözleşme’nin 3. maddesi uyarınca, başvuranın tutukluluk koşullarının, özellikle aşırı kalabalık bakımından, elverişsiz olduğu iddiasına ilişkindir.

2. Söz konusu dönemde tutuklu bulunan başvuran, tutukluluk koşullarıyla ilgili olarak Gaziantep İnfaz Hâkimliğine başvurmuştur; İnfaz Hâkimliği, 11 Ağustos 2017 tarihli kararıyla başvuranın şikâyetlerini reddetmiştir. 14 Eylül 2017 tarihinde, başvuran tarafından yapılan itirazı inceleyen Gaziantep Ağır Ceza Mahkemesi, İnfaz Hâkimliğinin gerekçesini yerinde bularak kararı onamıştır.

3. Başvuran, 25 Ekim 2017 tarihinde tutukluluk koşullarına ilişkin olarak Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuştur.

4. Anayasa Mahkemesi, başvurana 10 Şubat 2020 tarihinde tebliğ edilen 28 Ocak 2020 tarihli kararıyla, söz konusu bireysel başvuruyu reddetmiştir.

5. Başvuran, Sözleşme’nin 3. maddesine dayanarak, tutulduğu ceza infaz kurumlarındaki aşırı kalabalıktan ve hijyen koşullarının yetersizliğinden şikâyetçi olmuştur.

MAHKEMENİN DEĞERLENDİRMESİ

6. Mahkeme, Sözleşme’nin 35 § 1 maddesi anlamında, söz konusu yargılamadaki nihai iç hukuk kararının 28 Ocak 2020 tarihinde verildiğini ve 10 Şubat 2020 tarihinde başvurana tebliğ edildiğini (bk. yukarıda 4. paragraf); buna karşın başvuranın Mahkemeye yaptığı başvuruyu 4 Eylül 2020 tarihinde – yani altı aydan daha uzun bir süre sonra – sunduğunu kaydetmektedir.

7. Hükümet, söz konusu tarihte geçerli olan altı aylık süre kuralına uyulmadığına dair bir itirazda bulunmamış olsa da Mahkeme, bu konunun kendisi tarafından resen incelenmesi gereken bir mesele olduğunu yinelemektedir (bk. örnek olarak, *Fu Quan, s.r.o. / Çek Cumhuriyeti* [BD], no. 24827/14, § 168, 1 Haziran 2023 ve burada atıf yapılan kararlar).

8. Mahkeme, küresel COVID-19 pandemisi nedeniyle, 16 Mart ve 9 Nisan 2020 tarihlerinde, Mahkeme Başkanı tarafından (altı aylık sürenin hesaplanmasına ilişkin hususlar da dahil olmak üzere) olağanüstü tedbirlerin ilan edildiğini dikkate almaktadır (bk. daha fazla ayrıntı için, *Saakashvili / Gürcistan* (k.k.), no. 6232/20 ve 22394/20, §§ 46-59, 1 Mart 2022). Mahkeme, söz konusu tedbirlerin, takvim bazındaki altı aylık sürenin 16 Mart ile 15 Haziran 2020 tarihleri arasında herhangi bir zamanda işlemeye başlamış veya sona ermiş olması gereken başvurular için geçerli olduğuna karar vermiştir; bu tür durumlarda, Sözleşme'nin 35 § 1 maddesi kapsamındaki altı aylık süre kuralının, istisnai olarak toplamda üç takvim ayı süreyle askıya alınmış sayılması gerekmektedir (*ibid.*, § 58; ayrıca bk. *Kitanovska ve Barbulovski / Kuzey Makedonya*, no. 53030/19, § 40, 9 Mayıs 2023 ve *Masse / Fransa* (k.k.), no. 47506/20, §§ 23-29, 25 Mart 2025).

9. Başvuranın davasında, altı aylık süre 10 Şubat 2020 tarihinde işlemeye başlamış ve 10 Ağustos 2020 tarihinde sona ermiştir. Bu tarihler, pandeminin en kritik aşamasına tekabül eden ve yukarıda belirtilen (16 Mart ile 15 Haziran 2020 arasındaki) döneme denk gelmemektedir.

10. Buna göre, üç aylık istisnai askıya alma uygulaması başvuranın durumuna uygulanmamaktadır (bk. her ikisi de yukarıda anılan, *Masse*, §§ 30-32 ve *Kitanovska ve Barbulovski*, § 40).

11. Buradan hareketle, başvuranın özel durumuna ilişkin istisnai koşulların bulunmaması göz önüne alındığında (bk. yukarıda anılan *Masse*, § 31), mevcut başvuru, altı aylık süre kuralına uyulmadığı gerekçesiyle Sözleşme'nin 35 § 1 maddesi uyarınca kabul edilemezdir. Bu nedenle, Sözleşme'nin 35 § 4 maddesi uyarınca başvuru reddedilmelidir.

UZUN / TÜRKiYE KARARI

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliđiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

İşbu karar, İngilizce olarak tanzim edilerek 5 Mart 2026 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Dorothee von Arnim
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Jovan Ilievski
Başkan